Socialdemokraterna
Centerpartiet
Miljöpartiet

FÖRSLAG TILL BESLUT
23.01.2024

Trafiknämnden
TN 2022-0762

Informationsärende riktlinjer reklam

Med utgångspunkt i beslut i Trafiknämnden (TN 2023-08-29 §175 punkt 5-7) har Trafikförvaltningen genomfört en översyn av sina riktlinjer för reklam i kollektivtrafiken, som särskilt undersökt möjligheterna att begränsa spelreklam, fossilreklam och reklam för nätläkare. Trafikförvaltningen har i översynen redovisat förutsättningarna för att uppdatera riktlinjerna för reklam i samband med den förestående upphandlingen av reklam i kollektivtrafiken. Mittenkoalitionen har i framtagandet av detta förslag till beslut tagit till sig av översynens slutsatser och noga värderat olika alternativ utifrån dessa.

Region Stockholm har höga ambitioner i sitt hållbarhetsarbete och högt ställda klimatmål. Att kollektivtrafiken blir mer tillgänglig, hållbar och attraktiv är en förutsättning för att regionen ska nå sina hållbarhetsmål. Andelen av de motoriserade resorna behöver öka samtidigt som utsläppen i hela länet behöver minska. Fossila bränslen behöver fasas ut. Det ligger därför i linje med Region Stockholms hållbarhetsmål att begränsa reklamen för fossila bränslen och produkter som bidrar till förbrukningen av dessa.

Den begränsning som har utretts med formuleringen ”fossilt drivna produkter och tjänster som avser persontransport” bedöms innebära en risk för överklaganden utifrån konkurrenslagstiftningen om ett transportslag exkluderas. I syfte att ta ett första steg där marknadsanpassningen kommit en bit på vägen redan idag föreslår Mittenkoalitionen en begränsning av reklam i kollektivtrafikens miljöer med följande formulering: “fossila bränslen och fossilt drivna produkter”, som ett första viktigt steg. Detta innebär att tjänster som avser persontransporter inte kommer att omfattas av denna begränsning.

Region Stockholm har inom ramen för sjukvården ansvar för rehabilitering av spelberoende. Forskning inom spelberoende visar att det främst är spel med kort tid från insats till resultat som orsakar beroende. Detta gäller i synnerhet spelautomater, kasinospel och nätpoker. Att göra reklam för spel som bidrar till ökat spelberoende leder till att regionen måste lägga mer resurser på rehabilitering av spelberoende personer. Således är det kontraproduktivt för regionen att tillåta reklam för dessa typer av spel i kollektivtrafiken.

Avseende reklam för nätläkare har Hälso- och sjukvårdsnämnden under tiden översynen pågått fattat ett beslut (HSN 2023-0840) om att anta nya riktlinjer för marknadsföring av hälso- och sjukvård samt tandvård. De nya riktlinjerna omfattar samtliga vårdgivare som har avtal med Region Stockholm. Marknadsföringsriktlinjerna syftar till att värna om principerna

om en god vård som ges efter behov där målet är en god hälsa och att vården ges på lika villkor för hela befolkningen. Eftersom riktlinjerna omfattar alla vårdgivare med vilka det finns avtal med Region Stockholm gäller de också i kollektivtrafikens miljöer. Behovet av att skärpa riktlinjerna avseende reklam för nätläkare anses därmed vara tillgodosett

Med anledning av ovan föreslås Trafiknämnden uppdra till förvaltningschefen

att i enlighet med ovan inarbeta uppdaterade villkor i trafikförvaltningens riktlinjer för reklam i kollektivtrafikens miljöer avseende produkter som spelautomater och kasinon samt generellt för speltjänster online.

att i enlighet med ovan inarbeta uppdaterade villkor i trafikförvaltningens riktlinjer för reklam i kollektivtrafikens miljöer avseende fossila bränslen och fossilt drivna produkter.

att de uppdaterade villkoren i att-satserna ovan ska gälla från och med kommande avtalsperiod för trafikförvaltningens framtida reklamavtal med planerad start 2026-01-01, samt arbetas in i upphandlingsdokumenationen för kommande reklamupphandling.

att ovan arbete samordnas med flera aktörer, såsom Stockholm stad och branschorganisationer för att få ett bättre stöd, bättre genomslag och minskad risk vid införandet.